

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø

**Arbejdsmiljørådets
sekretariat**
Landskronagade 33
2100 København Ø
Tel +45 72 20 85 17
post@amr.dk
www.amr.dk

Den 23.10.2024

Høringssvar vedr. udkast til ændring af lov om arbejdsmiljø

Arbejdstilsynet har med brev af 27. september 2024 bedt om Arbejdsmiljørådets bemærkninger vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø (Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau).

Arbejdsmiljørådets sekretariat har nu indhentet høringssvar, som fremgår af bilag 1. Sekretariatet bemærker, at DA, FH og Danske Regioner fremsender høringssvar direkte til Arbejdstilsynet.

Med venlig hilsen

Heidi Tange
Konstitueret sekretariatschef

Bilag 1 Høringssvar fra Arbejdsmiljørådet vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø (entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau)

Hovedorganisation i AMR	Generelle bemærkninger til de foreslåede regelændringer	Bemærkninger til specifikke bestemmelser	Eventuelle øvrige bemærkninger
DA	DA-fællesskabet sender et separat høringssvar på denne og kommer derfor ikke til at sende et svar gennem Arbejdsmiljørådet.		
Landbrug og Fødevarer			
Finanssektorens Arbejdsgiverforening			
KL			
Danske Regioner	Danske Regioner svarer selvstændigt på denne direkte til Arbejdstilsynet.		
FH	FH sender høringssvar direkte til AT.		
Akademikerne			
Medarbejder- og Kompetencestyrelsen			

Ledernes høringssvar over udkast til lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø (entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau)

Generelle bemærkninger til de foreslåede regelændringer	Bemærkninger til specifikke bestemmelser	Eventuelle øvrige bemærkninger
Lederne er enig i, at et sikkert og sundt arbejdsmiljø skal være et grundvilkår på danske arbejdspladser.	I [kapitel/bilag] [nr. og evt. navn] foreslår [hovedorganisation i AMR], at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]	

<p>Det gælder naturligvis også for internationale medarbejdere.</p> <p>Lederne mener dog, at forslaget er meget vidtgående. Det gælder ikke mindst i forhold til den kreds af virksomheder, forslaget rammer.</p> <p>Vi er især bekymret for virksomhedernes retssikkerhed, hvis virksomheder bliver ramt af et entreprenørstop uden at have indflydelse på de forhold, der har ligget til grund for entreprenørstoppet.</p> <p>På den måde vil reglerne om entreprenørstop kunne ramme virksomheder, som har ordnede forhold for deres medarbejdere.</p> <p>.</p> <p>Ledere spiller en nøglerolle, når lovgivning skal implementeres og blive til virkelighed på landets arbejdspladser.</p> <p>Derfor bør det fremgå klart hvornår, en byggeplads underlægges intensiverede tilsyn og et eventuelt entreprenørstop.</p> <p>Det gør det ikke i lovforslaget.</p> <p>Det bør fx stå klart for ledelsen, hvor mange påbud der skal til i deres entreprenørkæde og i hvilket tidsinterval disse påbud er afgivet for, at det kan føre til et</p>	<p>ELLER</p> <p>[hovedorganisation i AMR] foreslår, at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p>	
--	--	--

<p>intensiverede tilsyn og i sidste ende til et entreprenørstop.</p>		
	<p>I [kapitel/bilag] [nr. og evt. navn] foreslår [hovedorganisation i AMR], at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p> <p>ELLER</p> <p>[hovedorganisation i AMR] foreslår, at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p>	
	<p>I [kapitel/bilag] [nr. og evt. navn] foreslår [hovedorganisation i AMR], at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p> <p>ELLER</p> <p>[hovedorganisation i AMR] foreslår, at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p>	
	<p>I [kapitel/bilag] [nr. og evt. navn] foreslår [hovedorganisation i AMR], at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p> <p>ELLER</p> <p>[hovedorganisation i AMR] foreslår, at der under § [nr], stk. [nr.] foretages følgende tilføjelse(r)/ændring/slettes: [tekstforslag]</p>	

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø

**Høringssvar til lovforslag om ændring af arbejdsmiljøloven
(Entreprenørstop på byggepladser)**

15. oktober 2024

J.nr. 24-95566

Arbejdstilsynet har i brev af 27. september 2024 sendt forslag om ændring af lov om arbejdsmiljø i høring. Formålet med lovforslaget er at udmønte en del af den politiske aftale fra 23. maj 2024 om en styrket indsats mod social dumping. Med lovforslaget får Arbejdstilsynet en særskilt hjemmel til at give påbud om, at den eller de entreprenører, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på byggepladsen, skal stoppe deres eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen.

Sekretariatet for
Arbejdsmiljøklagenævnet

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Sekretariatet for Arbejdsmiljøklagenævnet skal for så vidt angår de organisationer, der er repræsenteret i Arbejdsmiljøklagenævnet, henvise til de svar, organisationerne afgiver.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Sekretariatet for Arbejdsmiljøklagenævnet har noteret sig, at det er Arbejdstilsynets vurdering, at påbud om entreprenørstop kun vil blive anvendt i få tilfælde. Det må på den baggrund antages, at antallet af klagesager om entreprenørstop vil være tilsvarende få. Sekretariatet har på denne baggrund ingen bemærkninger til lovforslaget

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

Venlig hilsen

Cathrine Due Billing

Til Arbejdstilsynet
Att: at@at.dk
Cc: agp@at.dk

København den 25. oktober 2024

Høringssvar

Udkast til lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø - entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau

Bygherreforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovennævnte lovændring.

Bygherreforeningen er overordnet positiv overfor forslaget, som led i en bredere indsats med at forbedre arbejdsmiljøet og sikkerheden på byggepladser i Danmark. Vi anerkender, at der fortsat er mange udfordringer med, at aktørerne i byggeriets værdikæde sætter tilstrækkeligt fokus på et godt arbejdsmiljø og opbygger procedurer, som understøtter dette, både før, under og efter byggefasen.

Vi har følgende mere detaljerede kommentarer.

Økonomiske og kontraktlige konsekvenser

Vi forstår intention og behovet for at kunne placere ansvaret hos ét subjekt når gentagne påbud fra Arbejdstilsynet ikke er efterlevet, men vi er bekymrende for de økonomiske og kontraktlige konsekvenser et entreprenørstop kan medføre. Et straks påbud fra Arbejdstilsynet til en eller flere entreprenører kan få store økonomiske konsekvenser for både bygherre, rådgivere, øvrige entreprenører på pladsen samt en kommende køber eller lejer af byggeriet.

Disse forhold er der ikke taget højde for i AB-aftalesystemet. Der er stor risiko for, at en bygherre vil blive mødt med krav om fristforlængelse og erstatning fra de andre entreprenører, hvis en af flere entreprenører på pladsen får påbud om entreprenørstop, og det skaber forsinkelser for de øvrige. Det vil ofte være tilfældet i fag- og storentrepriser, hvor der er tidsmæssige afhængigheder mellem de enkelte arbejder. Ved hoved- eller totalentrepriser kan andre af de ovenfor nævnte aktører blive berørt.

Det må derfor overvejes, om bygherre bør tillægges nogle kontraktlige rettigheder til at iværksætte foranstaltninger på entreprenørens regning, hvis denne er i Arbejdstilsynets søgelys og går mod et evt. entreprenørstop med sandsynlige, negative konsekvenser for bygherren.

Behovet for dette opstår, fordi virksomheder, der uforskyldt rammes af et entreprenørstop, vil stille krav vedrørende gener og forsinkelser til bygherren. Man må forudse en øget mængde af retssager eller voldgiftssager vedrørende afledte tab, forsinkelser osv., når man anvender denne mulighed. Dette belaster kapacitet og prisdannelse i branchen.

Man kan også forestille sig, at virksomheder der risikerer at bliver ramt af et entreprenørstop, uden at have indflydelse på de forhold, der har ligget til grund for entreprenørstoppet, vil begynde at forsikre sig imod de omkostninger, som andre entreprenørers u hensigtsmæssige ageren, der fører til et entreprenørstop, vil medføre. Eller at man sikrer sig ved at indregne ekstra risikotillæg i sine tilbud. Risikoen for entreprenørstop vil derfor afspejle sig i entreprenørernes priser og dermed fordyre projekterne.

Behov for præciseringer

Det fremstår uklart i lovforslaget om der er taget hensyn til fagentreprise eller storentrepriseformen, hvor et påbud om, at fag- eller storentreprisen skal standse eget og underentrepriserens arbejde, vil påvirke andre fag- eller storentrepriser og deres underentrepriser på byggepladsen i en grad, så der reelt vil være tale om en standsning af hele byggepladsen.

Som vi ser det, har lovgivningen på området to formål. De ene er, at indføre en ny mulighed for Arbejdstilsynet til at standse arbejdet på byggepladsen. Det andet er at indføre hovedentrepriser/

totalentreprenør som et nyt ansvarssubjekt i forhold til underentreprenørernes forpligtelser. Vi bakker op om begge dele, men undrer os over, at der som minimum skal være to underentreprenører inden et intensiveret tilsyn kan bringes i anvendelse. Derudover finder vi formuleringen i § 77 a stk. 2 uklar.

Derfor forslås det, at § 77a. stk. 2. ændres til:

"entreprenøren selv eller mindst én af underentreprenørerne på byggepladsen, ... andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1, og".

Derudover bør det præciseres, at ordet underentreprenør også omfatter yderligere led (under-underentreprenør mv.) samt underleverandører (og yderligere led).

Når Arbejdstilsynet påbyder entreprenøren at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, kan det fx også omfatte den projektering og produktion, der foregår andre steder end på byggepladsen. Det bør i så tilfælde præciseres, at påbuddet alene omfatter entreprenørens arbejde på byggepladsen.

Entreprenørens arbejde vil ofte omfatte byggepladsdrift. Det bør være tilladt at fortsætte byggepladsdrift på et minimumsniveau til trods for påbuddet – ellers risikerer man situationer, der medfører fare for skader – f.eks. frostsprængninger eller glatføre.

Bygherre kan også blive ramt af lejetab og store bøder fra lejer hvis der opstår forsinkelse. Disse bøder er normalt dækket ind af en tilsvarende dagbod mod entreprenøren. Dertil er det nogle gange aftalt at forsinkelsesreglerne i AB-systemet finder anvendelse i lejeforholdet. Her er det afgørende at få præciseret, at når myndighederne stopper arbejdet på grund af dårligt arbejdsmiljø udgør det en ansvarspådragende forsinkelse fra entreprenøren.

Intensiveret tilsyn og orienteringspligt

Som nævnt er vi positive overfor Arbejdstilsynet beføjelse om intensiveret/skærpet tilsyn, men ser behov for en række præciseringer. Særligt betænkeligt er, at det ikke klart fremgår, hvorvidt Arbejdstilsynet er forpligtet til at orientere bygherren i tilfælde af standsning af en byggeplads. Det vil være nødvendigt med spilleregler for dette, for at give bygherren mulighed for at handle ift. udstedte varsler om standsningspåbud.

Det vil ikke være acceptabelt, at Arbejdstilsynet har intensiveret tilsyn med en entreprenør og/eller dennes underentreprenør/underleverandør i en periode på minimum fire uger uden at orientere bygherren, hvis det kan ende med et entreprenørstop. Bygherren skal have mulighed for at agere, inden et entreprenørstop iværksættes. Derfor foreslås det, at bygherren modtager underretning:

- når Arbejdstilsynet meddeler entreprenøren, at Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn med byggepladsen (lovens § 77a, stk. 1, nr. 1)
- når Arbejdstilsynet udsteder varsel om påbud (lovens § 77a, stk. 2)
- når Arbejdstilsynet udsteder selve påbuddet om entreprenørstop
- Når det intensiverede tilsyn afsluttes.
- Dertil også, hvis det intensiverede tilsyn forlænges udover de fire uger.

Hvad bør klarlægges, før lovforslaget gennemføres:

Derudover har vi følgende forslag til, hvad der bør klarlægges, før lovforslaget på forsvarlig vis kan gennemføres:

- En analyse af de økonomiske og juridiske konsekvenser, herunder aftaleforholdet mellem entreprenør og underentreprenører i henhold til reglerne i AB samt proportionaliteten i at påføre bygherren alvorlige omkostninger som følge af andre aktørers u hensigtsmæssige adfærd.
- Klarlæggelse af entreprenørens fremtidige ansvar, der med lovforslaget vil blive udvidet til i et vist omfang at omfatte andre arbejdsgiveres forpligtelser.
- Underretning af bygherren vil være afgørende. Det vil ikke være acceptabelt, at Arbejdstilsynet har skærpet tilsyn med en entreprenør og/eller dennes underentreprenører i en periode på minimum 4 uger uden at inddrage bygherren, hvis det kan ende med et entreprenørstop. Bygherren skal have mulighed for at agere, inden et entreprenørstop iværksættes.

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø

Sendt til: at@at.dk og agp@at.dk

25. oktober 2024

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2024-043069

Høringssvar over lovforslag om ændring af arbejdsmiljøloven

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar. Dette høringssvar er udarbejdet i samarbejde med Danske Advokaters Fagudvalg for Fast ejendom.

Overordnede bemærkninger

Danske Advokater støtter som udgangspunkt lovforslaget, men vil foreslå, at forslaget modificeres, således at et eventuelt stop af arbejdet kan begrænses til en mindre del af byggepladsen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser/løsningsforslag

Ud fra det fremlagte lovforslag skal Danske Advokater bemærke, at et stop af alt arbejde på byggepladsen, som udgangspunkt vil være en voldsom økonomisk belastning for bygherre, hvorfor der opfordres til, at § 77 a stk. 1 modificeres, således at et stop af arbejdet kan begrænses til en mindre del af byggepladsen, som det pågældende påbud vedrører.

Af bemærkningerne til forslag fremgår på side 8, at bygherren vil blive orienteret om varslet til entreprenøren, men dette fremgår ikke af forslaget til lovbestemmelsen. Da det af lovforslagets § 77 a stk. 2 fremgår, at Arbejdstilsynet skal afgive et varsel til Entreprenøren, anbefales det, at bygherren orienteres om dette varsel.

Afsluttende bemærkninger:

Danske Advokater står altid gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Annette Lerche
Specialkonsulent
ale@danskeadvokater.dk

Kim Meurs-Gerken
Advokat
Medlem af Fagudvalg for
Fast ejendom

NOTAT

15-10-2024
EMN-2024-01136
1731335

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø, herunder entreprenørstop og forhøjelse af bødeniveau

Danske Regioner har d. 27. september 2024 modtaget høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø (entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau).

Danske Regioner har ingen bemærkninger for så vidt angår forslaget vedr. entreprenørstop.

Hvad angår forslag til ændringen af bødeniveauet for brud på arbejdsmiljøloven, har Danske Regioner noteret sig, at der i lovforslaget lægges op til en forhøjelse af bødeniveauet for brud på arbejdsmiljøloven. Danske Regioner støtter op om overholdelsen af arbejdsmiljøloven og anerkender vigtigheden af at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for alle ansatte. Det er dog essentielt, at bøderne ved brud på arbejdsmiljøloven er proportionelle med lovovertrædelsen.

Danske Regioner finder desuden anledning til at bemærke, at der forelægger uklarhed om, hvordan en gentagelse af lovovertrædelse skal forstås. I og med at regionerne er meget store juridiske enheder med mange mindre underenheder (p-enheder), kan det ramme regionerne uforholdsmæssigt hvis en gentagelse på forskellige underenheder registreres på samme enhed. Danske Regioner vil derfor foreslå, at beregningen af bødestørrelsen fremadrettet bør knytte sig til den enkelte arbejdsplads (p-enhed) og ikke regionen samlet set.

Med venlig hilsen

Ole Lund Jensen

Hørings svar om forslag til ændring af arbejdsmiljøloven om entreprenørstop og højere bøder

25. oktober 2024
KRGH/BFL
Dok ID: 429593

Dansk Arbejdsgiverforening har den 27. september 2024 modtaget høring om ændring af lov om arbejdsmiljø (Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau).

Hjemmel til at Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om entreprenørstop

DA er enig i at arbejde på bygge- og anlægspladser skal foregå under ordnede forhold, hvor der tages fuldt hensyn til de ansattes sikkerhed og sundhed og lovgivningen naturligvis bliver overholdt.

DA finder imidlertid, at forslaget er meget vidtgående både med hensyn til virkemidler og med hensyn til den kreds af entreprenører, forslaget rammer. Kritikken kan sammenfattes på følgende måde:

- Forslaget tilsidesætter grundlæggende retssikkerhedsmæssige principper ved at indføre alvorlige sanktioner mod tilfældige entreprenører, der ikke har overtrådt arbejdsmiljølovgivningen.
- Forslaget introducerer et tungt og dyrt objektivi kollektivt ansvar, som skaber store administrative og økonomiske byrder for både total/hovedentreprenører og underentreprenører.
- Forslaget vil medføre væsentligt stigende omkostninger ved byggeri i Danmark, fordi bygge og anlægsbranchen bliver tvunget til at sikre sig mod uforudsigelige risici.
- Den hårde sanktion, som forslaget indeholder, kan koblet med de uklare regler, føre til betydelige aftaleretlige udfordringer i branchen.

Disse kritikpunkter uddybes i det følgende:

1. **Tilsidesætter grundlæggende retssikkerhedsmæssige principper**
Det er et grundlæggende brud på retssikkerheden at forbyde lovligt

arbejde hos entreprenører som ikke er ansvarlige for overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen hos andre entreprenører.

Med lovforslaget indføres der en objektiv kollektiv sanktion, som dermed vil få store negative økonomiske konsekvenser for tilfældige entreprenører.

Indførelsen af et forbud mod at udføre arbejde til entreprenørerne i én entreprenørkæde på en byggeplads vil kunne få betydning for mange andre entreprenører på samme byggeplads, idet entreprenørerne ofte er afhængige af det arbejde, som andre entreprenører udfører på samme byggeplads.

Helt konkret kan entreprenører, der udfører korrekt og lovligt arbejde i den ene ende af en byggeplads, blive pålagt at stoppe arbejdet, fordi andre entreprenører har overtrådt reglerne i den anden ende af byggepladsen uden at de har haft noget med overtrædelserne at gøre.

DA forstår, at lovforslaget er rettet mod den pågældende entreprenørkæde. Dog er dette ikke klart beskrevet i selve lovforslaget, som skifter mellem at omfatte hele entreprenørkæden eller hele byggepladsen som mulige subjekter for entreprenørstoppet.

DA opfordrer derfor til, at det præciseres, at entreprenørstoppet kun skal gælde for de entreprenører, der kontraktuelt er direkte forbundet med hinanden.

2. Tungt og dyrt objektivt kollektivt ansvar

Lovforslaget vil indføre et objektivt kollektivt ansvar i arbejdsmiljøloven, da entreprenøren vil blive holdt ansvarlig for underentreprenørernes overtrædelser, og øvrige underentreprenører vil blive påvirket af en kollektiv nedlukning af arbejdet.

Dette bryder med de grundlæggende principper og ansvarsfordelingen i arbejdsmiljøloven, hvor det er den direkte arbejdsgiver, der bærer ansvaret for arbejdsmiljøet for sine egne ansatte.

Indførelsen af et sådant objektivt kollektivt ansvar vil medføre betydelige administrative og økonomiske omkostninger for alle entreprenører på bygge- og anlægspladsen herunder underentreprenørerne, idet der skal anvendes ressourcer til øget kontrol med om arbejdsmiljølovgivningen overholdes.

Derudover bryder lovforslaget med den grundlæggende, veletablerede brede politiske enighed i Danmark om, at det skal kunne betale

sig for en virksomhed at have styr på sit arbejdsmiljø. En enighed, der har dannet grundlag for de seneste års politiske aftaler på arbejdsmiljøområdet, og som i øvrigt gennemsyrrer alle tiltag på arbejdsmiljøområdet, fordi det netop giver virksomhederne et incitament til at gøre en ekstra indsats for et godt arbejdsmiljø.

3. Samfundsøkonomisk uoverskueligt

Når regeringen vælger at indføre en sanktion med vidtrækkende konsekvenser for bygge- og anlægsbranchen, må de som minimum have kortlagt, hvilke administrative og økonomiske konsekvenser forslaget har for branchen og for den enkelte entreprenør.

DA finder det dybt kritisabelt, at lovforslaget ikke redegør for de konkrete økonomiske konsekvenser, et entreprenørstop vil have. Beskæftigelsesministeriet bør som minimum kunne fremlægge beregninger, der viser, hvor mange sager de sidste fem år ville være faldet under de foreslåede regler, hvis de havde været gældende.

Indførelsen af et entreprenørstop vil gøre bygge- og anlægsprojekter dyrere og risikerer at skabe en uforudsigelig økonomisk situation for entreprenørerne, da de skal budgettere for uforudsete administrative byrder og økonomiske risici, som de ikke selv har kontrol over. Det kan betyde, at en entreprenør går konkurs, og at branchen mister danske arbejdspladser.

Risikoen for, at Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om entreprenørstop, påvirker entreprenørernes risikoafdækning i en tilbudssituation. Særligt bestemmelsen om forsinkelseserstatning eller dagbod må forventes at ændre sig. I dag anvendes den på forhånd fastsatte dagbod til at risikominimere. Såfremt der sker en ændring i anvendelsen af forsinkelseserstatning fremfor dagbod, vil entreprenørerne påtage sig en større risiko. Dette kan medføre dårligere konkurrence og højere priser for både forbrugere og det offentlige.

Derudover vil der være et stort antal ansatte, som ikke må udføre arbejde, og et stort antal maskiner, der står stille, hvis byggeriet står stille, uagtet om den konkrete entreprenør har overtrådt arbejdsmiljøloven.

Disse entreprenører vil stadig skulle afholde deres lønforpligtelser over for deres ansatte i nedlukningsperioden. Mange vil ikke have

mulighed for at sende deres ansatte til andre opgaver i nedlukningsperioden, særligt ikke når der ikke er nogen forudsigelighed i forhold til varigheden af entreprenørstoppet.

Entreprenøren vil også stadig betale leje for entreprenørmaskinerne, uanset om de anvendes. Dette er ofte en omkostning, der udgør en betydelig del af udgifterne for mange virksomheder.

Der er således ikke proportionalitet mellem overtrædelsen og de store økonomiske konsekvenser, som entreprenøren vil opleve i form af tab af indtægt som følge af forsinkelser samt de løbende udgifter, som ikke stopper ved et entreprenørstop. I visse tilfælde endda entreprenører, som ikke har overtrådt arbejdsmiljøloven.

4. Aftaleretlige komplikationer

Det juridiske og økonomiske ansvar, der opstår for entreprenører og underentreprenører, som bliver tvunget til at standse arbejdet på grund af andres overtrædelser, samt ansvaret mellem bygherren og en evt. bruger for forsinkelser i leveringen af byggeprojekter, vil der allerede ved indgåelsen af kontrakten skulle tages højde for. Selv med helt tydelige regler vil dette gøre det dyrere at indgå sådanne kontrakter fremadrettet, idet der vil skulle indregnes en fuldstændig vilkårlig risiko. Med den uklarhed, der ligger i det fremlagte udspil, er der risiko for betydelige aftaleretlige udfordringer.

Dette vil tage tid at indføre i branchen og være forbundet med en væsentlig usikkerhed, der vil fordyre kontrakterne. På store projekter indgås kontrakterne flere år i forvejen. Det er ikke muligt for branchen at omstille sig og indarbejde de rette forbehold i kontrakterne med under ét års varsel fra vedtagelse til ikrafttrædelse.

DA foreslår derfor af hensyn til igangværende entrepriser, at disse regler som minimum først træder i kraft to år efter, at de er vedtaget.

5. Uklare regler og tidsramme

DA finder det bekymrende, at det står uklart for entreprenørerne, på hvilke grundlag og hvilke kriterier Arbejdstilsynet vil inddrage i vurderingen af, om en bygge- eller anlægsplads underlægges et intensiverede tilsyn og et entreprenørstop. Muligheden for at blive ramt af en så indgribende sanktion, bør aldrig bero på et skøn.

Det skal være helt klart for entreprenørerne, hvilket helt præcist antal påbud der skal til i deres entreprenørkæde for, at det kan føre til

et intensiverede tilsyn og i sidste ende til et entreprenørstop, og i hvilket præcise tidsinterval disse påbud er afgivet.

Lovforslaget angiver et interval på 5-15 påbud i perioden for et intensivt tilsyn som tærskel for at udstede et varsel om entreprenørstop, og herudover 2-5 påbud afhængigt af byggepladsens størrelse forud for et entreprenørstop i en periode på en uge efter varslet.

DA vil foreslå, at det fremgår, hvor mange påbud der er tale om helt præcist med overhængende og/eller betydelig fare der skal afgives i en præcist angivet tidsperiode i entreprenørkæden for at udløse henholdsvis et varsel og et påbud om entreprenørstop.

I miljølovgivningen kan virksomheder forholde sig til faste grænseværdier, i skattelovgivningen kan virksomheder forholde sig til faste procentsatser, så bør det også være muligt for Arbejdstilsynet at beskrive faste antal påbud, der kan føre til et entreprenørstop og ikke 5-15 og 2-5 som det fremgår nu.

Der mangler klarer kriterier for udvælgelse til intensiveret tilsyn

Et intensiveret tilsyn beskrives som 1-2 ugentlige tilsyn på en byggeplads. Det er en administrativ byrde for entreprenørerne på byggepladsen at skulle facilitere et så stort tilsynstryk. DA vil derfor foreslå, at kriterierne for byggepladsens udvælgelse defineres klart, og at det intensive tilsynsforløb maksimalt varer 4 uger og ikke ca. 4 uger, som det fremgår af lovforslaget. DA finder ca. angivelser kritisable og det er retssikkerhedsmæssigt utilfredsstillende for den enkelte entreprenør, da de ikke kan få viden om, hvad der præcist kan forventes af Arbejdstilsynet.

Der mangler præcis angivelse af hvornår byggepladsen åbnes igen

I §77 a Stk. 6. fremgår det "Arbejdstilsynet foretager snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af en meddelelse efter stk. 5, en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren."

DA foreslår, at "snarest muligt" uddybes, samt at det præciseres at byggepladsen åbnes lige efter gennemgangen.

Klage- og revisionsproces

Et entreprenørstop er en vidtgående myndighedsafgørelse. Det er urimeligt, at en klage ikke kan have opsættende virkning.

DA foreslår ligeledes, at det præciseres, hvad processen er, hvis flere af de underlæggende påbud påklages.

DA bemærker, at staten risikerer at hæfte for omkostningerne ved et entreprenørstop, hvis det viser sig, at forudsætningerne for entreprenørstoppet ikke er til stede, fx ved en afgørelse i Arbejds miljøklagenævnet. Forslaget vil derfor skærpe nødvendigheden af, at de tilsynsførende har de rette kompetencer, da fejl i forbindelse med et entreprenørstop vil få væsentligt større konsekvenser end andre typer af påbud.

DA foreslår, at det præciseres, at entreprenører har ret til at fjerne deres materiel fra byggepladsen, uanset at der er et entreprenørstop.

Revisionsbestemmelse

Derudover foreslår DA, at lovforslaget indeholder en revisionsbestemmelse, som sikrer, at erfaringerne med entreprenørstoppet evalueres med arbejdsmarkedets parter og forligskredsen et år efter reglerne er trådt i kraft.

Forhøjede bøder til virksomheder

I forhold til de forhøjede bøder har DA følgende kommentarer.

6. Hvorfor generelle bødeforhøjelser?

Det fremgår af den politiske aftale om social dumping fra maj 2024: *"Som led i indførelsen af et entreprenørstop foreslås det, at det eksisterende bødeniveau for virksomheder med alvorlige brud på arbejdsmiljøloven forhøjes."* Den generelle skærpelse af bøder til alle virksomheder virker uproportional i forhold til formålet.

7. Hvorfor nye bødeforhøjelser inden evalueringen?

Det nye forslag om bødeforhøjelser kommer, inden regeringen har afsluttet sin evaluering af den tidligere bødeforhøjelse, som fremgik af aftale om en ny og forbedret arbejdsmiljøindsats og ordnede forhold på arbejdsmarkedet fra april 2019. Uden en grundig evaluering af, hvordan de seneste stramninger har påvirket arbejdsmiljøet og virksomhedernes adfærd, risikerer man at indføre yderligere sanktioner uden at vide, om de seneste bødeforhøjelser har haft den ønskede effekt. Dette kan medføre unødvendige økonomiske byrder for virksomhederne og skabe ineffektive løsninger, hvis de tidligere skærpselser allerede har haft en tilstrækkelig præventiv virkning.

DA foreslår, at eventuelle bødeforhøjelser først gennemføres, når evalueringen foreligger.

8. Uforholdsmæssig hård byrde for små og mellemstore virksomheder

Selvom der er en vis differentiering af bøder baseret på virksomhedens størrelse, kan forhøjelsen af bødeniveauet medføre, at små og mellemstore virksomheder rammes uforholdsmæssigt hårdt. De foreslåede bødeforhøjelser på op til 50 % af grundbøden kan være svære at absorbere for små virksomheder med begrænsede økonomiske ressourcer, hvilket kan true deres overlevelse. Dette skaber en risiko for, at mindre virksomheder lukker ned frem for at forbedre arbejdsmiljøet, hvilket strider mod det overordnede mål om at sikre bedre arbejdsmiljø.

9. Generelle bødeforhøjelser til virksomheder, men ikke ansatte

DA er overordnet set ikke tilhænger af bødeforhøjelser. Det er dog stadig påfaldende, at bøderne skærpes for virksomheder, men ikke for og ansatte. Regeringen bør uddybe, hvorfor den vil skærpe bøderne for én gruppe, men ikke for de øvrige grupper, der kan få en bøde ifølge arbejdsmiljøloven.

10. Uigennemskueligt bødesystem

De foreslåede bødeforhøjelser fastholder et uigennemskueligt system for virksomhederne, hvilket mindsker den præventive effekt. De mange forskellige niveauer af grundbøder, forhøjelse for alvorlige skader, skærpene og særligt skærpene omstændigheder samt yderligere bødeforhøjelser ved gentagelsestilfælde skaber uklarhed om, hvilken straf der reelt kan forventes.

Når virksomheder har svært ved at forstå konsekvenserne af deres handlinger, reduceres incitamentet til at forebygge arbejdsmiljøovertrædelser, da det bliver uklart, hvilke specifikke overtrædelser der udløser hvilke sanktioner. Dette underminerer lovens præventive formål og er retssikkerhedsmæssigt utilfredsstillende for den enkelte virksomhed, da de ikke umiddelbart kan gennemskue, hvor stor en bøde de kan blive ramt af.

DA foreslår, at der foretages en grundig effektevaluering af bødestrukturen i arbejdsmiljøloven, der kan danne grundlag for et mere gennemskueligt og proportionalt bødesystem.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Kristian Grande-Hill

**Bemærkninger til høring vedr. forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø
(entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau)****Overordnede bemærkninger**

FH – Fagbevægelsens Hovedorganisation takker for muligheden for at afgive høringssvar til *lov om ændring af lov om arbejdsmiljø (entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau)*.

FH er overordnet set positive over for lovforslagets formål og ramme, der udmønter initiativet om entreprenørstop fra *"Aftale om styrket indsats mod social dumping"* af 23. maj 2024.

FH hæfter sig særligt ved, at Arbejdstilsynet nu får hjemmel til, ved grove overtrædelser af arbejdsmiljøreglerne, at standse arbejdet på en byggeplads via et entreprenørstop for både entreprenør og evt. underentreprenører.

Arbejdstilsynet mangler i dag konkrete redskaber til at håndtere de virksomheder, der på grov og systematisk vis udsætter de ansatte for fare, social dumping og arbejdskriminalitet, ikke mindst set i lyset af de seneste skandaler, om bl.a. illegalt arbejde og ulovligt astbestarbejde, dokumenteret i DR's dokumentar om migrantarbejderes forhold i byggebranchen, *"Underdanmark"*. Derfor mener FH, at et nyt entreprenørstop er et skridt i den rigtige retning for at få bugt med den type virksomheder.

Det er positivt, at der med entreprenørstop vil kunne placeres et ansvar for at standse alt arbejdet hos ét ansvarssubjekt, så der kan rettes op på arbejdsmiljøforholdene på hele eller større dele af byggepladsen. Det er positivt, at entreprenørstoppet også omfatter selvstændige uden ansatte.

FH har her skitseret den fulde proces frem mod, at et entreprenørstop kan træde i kraft:

1. Gentagne påbud fra Arbejdstilsynet pga. overhængende eller betydelig fare (før iværksættelse af intensiveret tilsyn).
2. Meddelelse om intensiveret tilsyn.
3. 4 uger med intensiveret tilsyn.
4. Arbejdstilsynet varsler skriftligt et muligt påbud om entreprenørstop, men kun hvis det intensiverede tilsyn udløser påbud gentagne gange om alvorlige overtrædelser i følgende omfang:
  - I den lave ende af 5-15 påbud for byggepladser under 50 beskæftigede
  - I den høje ende af 5-15 påbud for byggepladser over 50 ansatte.
5. *Efter varslingen*: Yderligere 2-5 påbud om overtrædelser med betydelig fare i forbindelse med 1-2 tilsynsbesøg inden for en ca. uge.

6. Påbud om entreprenørstop, hvis AT samlet set finder, at der er grundlag for det.

FH vurderer, at den foreslåede vej til et entreprenørstop både er unødigt kompleks og lang og at den fremlagte model er så restriktiv, at Arbejdstilsynet kun i yderst sjældne tilfælde vil kunne give et påbud om entreprenørstop. Vi anbefaler, at der lempes på modellen, så der stilles færre krav før Arbejdstilsynet kan påbyde entreprenørstop. Det kan ske ved at lempe på kriterierne, jf. vores forslag nedenfor under de konkrete bemærkninger.

Endvidere forventer FH, at risikoen for et entreprenørstop kombineret med højere bødeniveauer vil have en præventiv effekt, da alene Arbejdstilsynets mulighed for i sidste instans at indføre entreprenørstoppet vil afholde virksomheder fra, at udsætte de ansatte for et usikkert og utrygt arbejdsmiljø.

Vi kan støtte forslaget om højere bøder (forhøjelse af grundbøder med 50% ved direkte risiko for sikkerhed og sundhed) og bøder ved gentagelse af grove overtrædelser (bl.a. forhøjelse med 50% pga. gentagelse ved én tidligere straf). Vi lægger vægt på, at der, som anført, ikke er tilsigtet en ændring af det gældende bødeniveau over for ansatte.

FH mener, at den formelle del af arbejdsmiljøarbejdet bør inddrages i lovforslaget således, at det systematiske arbejdsmiljøarbejde, hvor langt størstedelen af årsagerne til arbejdsulykker i Danmark i dag findes, omfattes af loven og på den måde bliver et aktivt forebyggende værktøj, frem for, som det fremgår i nuværende form, alene at blive et præventivt værktøj.

Materielle bemærkninger

Vi finder det uklart, hvilken aktør, der er ansvarlig for at dokumentere, at der er indgået aftale mellem en bygherre og entreprenøren samt mellem entreprenøren og underentreprenørerne.

Vi henleder opmærksomheden på, at (varsling om) et entreprenørstop kan invitere en bygherre til at erstatte den entreprenør, der har modtaget påbud om entreprenørstop med en ny entreprenør, for dermed at videreføre byggeriet uden stop. Vi foreslår, at det i bemærkningerne anføres, at bygherren ikke under et entreprenørstop må erstatte den entreprenør, der har modtaget et bygherrestop og dennes underentreprenører, der er omfattet af stoppet, med en ny entreprenør (og tilhørende entreprenører). Vi har således set eksempler på, at virksomheder viderefører al aktivitet i firmaet blot i et nyt navn og med oprettelse af et CVR. Det er afgørende, at den mulighed ikke er til stede med lovforslagets ikrafttrædelse.

Til nr. 2 (ny § 77 a, stk. 1- 8)

Udkast til lovforslag	FH's bemærkninger
<i>Efter § 77 indsættes:</i> § 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med	

<p>en bygherre om udførelse af arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren selv eller af underentreprenører, når</p> <p>1) Arbejdstilsynet forinden har meddelt entreprenøren, at Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger,</p> <p>2) entreprenøren selv og mindst en underentreprenør eller mindst to af underentreprenørerne på byggepladsen, efter Arbejdstilsynets meddelelse om intensivering af tilsynet,</p> <p>jf. nr. 1, har fået påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1, og</p> <p>3) der ud fra overtrædelsernes antal og karakter vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.</p>	<p>Det bør ikke være et krav, at der er givet §77 stk. 1-påbud til alle virksomheder i kæden. Det bør præciseres, at §77 stk. 1-påbuddene alene skal vedrøre to virksomheder.</p> <p>Vejen til påbud om entreprenørstop er unødvendigt kompliceret og meget lang. FH anbefaler, at ordningen gøres mindre restriktiv, dvs. at færre §77 stk.1-påbud vil føre til vurderingen af, om disse påbud er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse.</p>
<p>Stk. 2. Det er en betingelse for at afgive påbud om entreprenørstop efter stk. 1, at Arbejdstilsynet forinden har givet entreprenøren et skriftligt varsel.</p>	<p>FH foreslår, at ordningen gøres mindre restriktiv. Det kan fx ske ved at ændre grænsen mellem mindre og større byggepladser fra 50 ansatte (beskæftigede) til 100 ansatte. Det bør i øvrigt præciseres, at optællingen af de 50 beskæftigede må hvile på AT's skøn, og at det ikke er et krav, at personerne udfører arbejde samtidig på byggepladsen.</p>

FH henleder opmærksomheden på, at hoved- og totalentrepriser ikke nødvendigvis behøver at betyde, at der er mange ansatte på byggepladsen. En hovedentreprise på et parcelhus kan således godt omfatte fx 25 ansatte. Det er derfor uheldigt at skrive side 21 i bemærkningerne, at det [ved hoved- og totalentrepriser] skal være i den høje ende af de 5-15 påbud, hvor bygherre har indgået aftale med en enkelt entreprenør.

Vi noterer med tilfredshed, at der side 22 i bemærkningerne står, at AT vil afgive varsel ud fra en samlet vurdering af, om der vil være en nærliggende risiko for, at påbuddene ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse.

FH finder, at det, jf. side 22 i bemærkningerne, er for restriktivt, at AT først kan give påbud om entreprenørstop, hvis der efter varslet afgives yderligere ca. 2-5 påbud om overtrædelser med betydelig fare for de ansatte eller andres sikkerhed eller sundhed i forbindelse med ca. 1-2 tilsynsbesøg inden for ca. 1 uge.

Vi vurderer, at der er for lang vej fra, at de alvorlige brud på arbejdsmiljølovgivningen er konstateret, til, at der gives påbud om entreprenørstop. Vi anbefaler, at kravet lyder på 1-3 påbud for, at, AT kan give et påbud om entreprenørstop efter varslet. Vi anbefaler, at tidsgrænsen for påbuddene udvides fra 1 uge til 2 uger. Vi noterer i øvrigt med tilfredshed, jf. side 22 i bemærkningerne, at, AT vil foretage en samlet vurdering af overtrædelserne, når det skal vurderes, om der skal gives et påbud om entreprenørstop.

	<p>Det giver god mening, at entreprenøren, der risikerer at få et påbud om entreprenørstop, får et skriftligt varsel. Det bør præciseres i bemærkningerne, at det skriftlige varsel ikke samtidig skal gives til de underentreprenører, der indgår i kæden, og som vil blive ramt af et entreprenørstop. AT vil ikke altid kunne identificere virksomhederne i kæden på det tidspunkt, hvor entreprenørstopet varsles.</p>
<p>Stk. 6. Arbejdstilsynet foretager snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af en meddelelse efter stk. 5, en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Efter gennemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.</p>	<p>AT bør ikke forpligtes ved bekendtgørelse til at gennemgå byggepladsen efter senest en dag.</p> <p>AT bør gives mindst en hverdag (eller en-to hverdage) for at kunne planlægge og gennemføre gennemgangen. Alternativt bør det anføres, at, AT skal tilstræbe at foretage gennemgangen senest efter en dag (eller to).</p>
<p>Stk. 9. Stk. 1-8 gælder også, hvor bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejde på byggepladsen.</p>	<p>FH mener, at der er tale om en vigtig bestemmelse, som er helt afgørende at fastholde for at sikre, at lovforslaget har effekt i de tilfælde hvor bygherre selv er entreprenør.</p>

Til nr. 4 (§ 82, stk. 1)

FH støtter forslaget om generelt at skærpe bøderne for alvorlige materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Vi lægger vægt på, at der, som anført, ikke er tilsigtet en ændring af det gældende bødeniveau over for ansatte.

Til § 2 om ikrafttrædelse

FH er bekymret for, at forslaget om entreprenørstop foreslås at træde i kraft 1. januar 2026. Vi ser ingen materiel grund til, at der indføres en så lang karenperiode som foreslået. FH anbefaler, at ikrafttrædelsen fremrykkes, fx til 30. juni 2025. FH foreslår endeligt, at der i lovforslaget indføres et krav om en evalueringsordning af entreprenørstopet, så der, efter en periode på fx 2-3 år, hvor entreprenørstopet har været implementeret, tages stilling til hvorvidt reglernes anvendes og har den tilsigtede effekt.

Med venlig hilsen

Flemming Grønsund
Næstformand, FH

Lov om ændring af lov om arbejdsmiljø (Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau)

Arbejdstilsynet har den 27. september 2024 sendt høring over lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø (Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau) til KL.

KL's bemærkninger fremgår af det følgende:

Hjemmel til at Arbejdstilsynet i særlige tilfælde kan afgive påbud om entreprenørstop overfor entreprenøren, der har indgået aftale med bygherre om arbejde på en byggeplads

KL har noteret sig, at den foreslåede ændring om, at Arbejdstilsynet får mulighed for at træffe afgørelsen om entreprenørstop, udmønter en del af den politiske aftale fra 23. maj 2024 om en styrket indsats mod social dumping.

Overordnet set kan KL tilslutte sig, at virksomheder, der ikke viser vilje til at overholde arbejdsmiljøloven, følges tæt af Arbejdstilsynet.

KL finder dog anledning til at bemærke, at påbud om et entreprenørstop kan være relativt indgribende. En sådan afgørelse vil ikke alene have konsekvenser for entreprenøren eller de underentreprenører, der ikke har orden i arbejdsmiljøet, men også for arbejdsgivere på byggepladsen, som uforskyldt må standse arbejdet på grund af et forbud forårsaget af andre arbejdsgiveres manglende efterlevelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Samtidig er det vanskeligt at gennemskue evt. utilsigtede negative påvirkninger af forslaget i forhold til det komplekse samarbejde mellem de forskellige aktører omkring en byggeplads. Eksempelvis i forhold til økonomiske og kontraktlige forhold. Byggepladser og samarbejdet mellem de forskellige aktører er komplekst, og det gælder ikke alene i forhold til arbejdsmiljøet.

KL vil derfor understrege vigtigheden af den foreslåede varslings af entreprenøren og orientering af bygherre forud for, at Arbejdstilsynet indleder et intensiveret tilsyn på hele byggepladsen. Varslingen er afgørende for, at entreprenør gives mulighed for at rette op på arbejdsmiljøforholdene på byggepladsen og derved undgå entreprenørstop. Tilsvarende er orienteringen også bygherres mulighed for at gå i dialog med entreprenøren med henblik på at forebygge entreprenørstop og dermed forsinkelse af

Dato: 21 oktober 2024

Sags ID: SAG-2024-03922
Dok ID: 3499347

E-mail: TMNI@kl.dk
Direkte: 3370 3971

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

byggeri. Det skal derfor sikres, at varslingen og orientering af hhv. entreprenør og bygherre sker via Arbejdstilsynets direkte kontakt til begge, så der er sikkerhed for, at varsling er modtaget. Tilsvarende vil direkte kontakt til entreprenør og bygherre være vigtig ved evt. afgivelse af et entreprenørstop.

KL lægger endvidere vægt på, at Arbejdstilsynet lykkes med at foretage en gennemgang af byggepladsen ved efterkommelse af påbud umiddelbart herefter og senest dagen efter modtagelse af tilbagemelding, så arbejdet kan genoptages hurtigst muligt. Dette for at begrænse de økonomiske konsekvenser af et entreprenørstop for alle involverede parter.

Forhøjede bøder ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

KL er af den opfattelse, at overholdelse af arbejdsmiljøloven skal tages alvorligt, og der skal være en konsekvens for dem, der ikke gør det. Derfor bakker KL i udgangspunktet så op om, at der til grove og alvorlige overtrædelser er knyttet bøder, og at disse også kan stige i forbindelse med overtrædelsens grovhed og ved gentagelser.

KL finder dog anledning til at bemærke, at det foreliggende forslag viderefører nogle u hensigtsmæssigheder i måden bødestørrelserne beregnes på. De bødskærpselser, som blev aftalt med arbejdsmiljøaftalen i 2019 rammer store juridiske enheder med mange p-enheder på en måde, som KL ikke finder rimelig.

Årsagen er, at kommunen behandles som én virksomhed ved beregning af bødestørrelse, hvorfor bøderne kan blive meget høje. Det skyldes, at bødens størrelse altid forhøjes med 100 pct. på virksomheder med 100 eller flere ansatte, og derfor altid i kommunerne.

Dertil gælder i forhold til gentagelse, at en bøde forårsaget af en overtrædelse på en arbejdsplads (p-enhed), fx en skole eller en af kommunens kulturinstitutioner, tæller med som gentagelse, hvis der efterfølgende sker en overtrædelse i afdelingen for Vej og park. Det er ikke rimeligt, hverken for kommunen som helhed eller for den enkelte p-enhed, som oplever at skulle betale mere på grund af en tidligere overtrædelse af arbejdsmiljøloven i anden p-enhed i kommunen.

KL finder, at beregning af bødestørrelse fremadrettet både i forhold til antal ansatte og gentagelse bør knytte sig til den enkelte arbejdsplads (p-enhed) i stedet for til kommunen samlet set (den juridiske enhed).

Forbehold for politisk behandling

Det har ikke været muligt at behandle KL's høringssvar politisk inden for høringsfristen. Der tages derfor forbehold for politisk behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Louise Koldby Dalager

Dato: 21. oktober 2024

Sags ID: SAG-2024-03922

Dok. ID: 3499347

E-mail: TMNI@kl.dk

Direkte: 3370 3971

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 2

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø

Att.: at@at.dk, agp@at.dk

Lederne
- en verden til forskel
Vermlandsgade 65
2300 København S
T: 32 83 32 83
www.lederne.dk

København 22. oktober 2024

Høring over lovforslag om ændring af lov om arbejdsmiljø (Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau).

Ledernes Hovedorganisation har den 27. september 2024 modtaget ovennævnte lovforslag i høring.

Lovforslaget er et led i udmøntningen af den politiske aftale fra 23. maj 2024 om en styrket indsats mod social dumping. I aftalen forudsættes det bl.a., at et sikkert og sundt arbejdsmiljø skal være et grundvilkår på det danske arbejdsmarked.

Ledernes Hovedorganisation er enig i, at et sikkert og sundt arbejdsmiljø skal være et grundvilkår på danske arbejdspladser.

Det gælder naturligvis også for internationale medarbejdere.

Ledernes Hovedorganisation mener dog, at forslaget er meget vidtgående. Det gælder ikke mindst i forhold til den kreds af virksomheder, forslaget rammer.

Vi er især bekymret for virksomhedernes retssikkerhed, hvis virksomheder bliver ramt af et entreprenørstop uden at have indflydelse på de forhold, der har ligget til grund for entreprenørstoppet.

På den måde vil reglerne om entreprenørstop kunne ramme virksomheder, som har ordnede forhold for deres medarbejdere.

Ledere spiller en nøglerolle, når lovgivning skal implementeres og blive til virkelighed på landets arbejdspladser.

Derfor bør det fremgå klart hvornår, en byggeplads underlægges intensiverede tilsyn og et eventuelt entreprenørstop.

Det gør det ikke i lovforslaget.

Det bør fx stå klart for ledelsen, hvor mange påbud der skal til i deres entreprenørkæde og i hvilket tidsinterval disse påbud er afgivet for, at det kan føre til et intensiverede tilsyn og i sidste ende til et entreprenørstop.

Med venlig hilsen

Kim Melander Jensen
Politisk chef for arbejdsmiljø og arbejdsliv
Ledernes Hovedorganisation